

10. detsember 2012

Arvamus ja ettepanekud Hiiu maakonnaplaneeringu teemaplaneeringu „Tuuleenergeetika“ kohta.

Andsin 2009. aastal koos üle 7500 inimesega allkirja hiidtuulepargi rajamise plaani vastu nii Hiiumaale maismaale kui rannikumerre, ning kogutud allkirjad anti märtsis 2009 üle Riigikogule ja ka Hiiu Maavalitsusele. Ega hiidlane pole tuulelipp et kolme aastaga nii tõsisel asjas ümber mõtleb. Siiski annan Hiiu Maavalitsusele hiidlasena, koduomanikuna ja Hiiumaal tegutseva väikeettevõtjana teada, et ma ei nõustu Hiiu maakonnaplaneeringu teemaplaneeringuga „Tuuleenergeetika“ järgmistes punktides:

- 1) väide et tuuleenergeetika arendamine 30 MW võimsusega tuulepargi kaudu aitaks elamisvõimalusi Hiiu saarel ei pea paika.

Esiteks näitab mitme suure võimsusega tööstuslikke tuuleparke rakendava riigi kogemus – Saksamaa, Taani jt, et piirkondades, kuhu on rajatud tuulepargid, langevad tugevalt seal lähedal asuvate elamute ja elamumaade kinnisvarahinnad ning häiriva pideva tööstusmüra tõttu hakkavad elanikud sealt lahkuma. Lähim planeeringuala nurk jääb minu kodust Ristivälja külas umbes 3 kilomeetri kaugusele. Ma ei ole huvitatud et minu maja ja selle juurde kuuluva krundi väärtus langeb, ning et ma pean lisaks taluma nii 24 tundi ööpäevas kostvat mürareostust kui nägema kuni 250 meetri kõrguseid elektrituulikuid, mis paistavad mitmete kilomeetrite peale ära.

Siit ettepanek Hiiu Maavalitsusele:

Eestis puuduvad küll konkreetsed müranormid elektrituulikutele eraldi, ja parki grupeeritud elektrituulikuid käsitletakse kui ööpäevaringselt töötavaid tööstusettevõtteid, kuid alates märtsist 2011 kehtiv müramäärus (avaldatud Riigi Teatajas, <https://www.riigiteataja.ee/akt/109032011022>) määratleb täpselt ära müra piirnormid, ning viitab paragrahvis 3 ka tuulegeneraatorite lisamisele planeeringudokumentatsiooni, mis seab kohustusi kohalikele omavalitsusele. Kuidas antud planeering ning selle juurde kuuluvad kavandatud planeeringualad müramäärusega arvestavad – pidades silmas fakti, et antud planeering näeb ette kuni 250 meetri kõrguseid ja seega 2 MW ja võimsamaid tuulegeneraatoreid? Kui 150 meetri kõrguste elektrituulikute puhul oli soovituslikuks puhvertsooniks elamutest ja elamumaast 2 kilomeetrit, siis peaks ka puhvertsoon võimsamate ja valjemat müra põhjustavate tuugenite puhul olema suurem. Planeeringudokumendiist ei selgu kuidas sellega on?

Tuulikupargist lähtuva müra hindamisel ja elektrituulikutele sobiva asukoha määramisel tuleb elamualadel aluseks võtta kõige rangem nõue.

Teiseks: kui nõustuksin Hiiu maakonna tuuleenergeetika planeeringuga tähendaks see mulle kui väikeettevõtjale ja majapidamises igapäevaselt elektrit tarbivale koduomanikule elektri kallinemist, kuna niigi järgmisest aastast kallinevale elektri hinnale lisanduksid veel taastuvenergiatasud.

Kolmandaks: planeeritud tuulepark koguvõimsusega kuni 30 MW ületab Hiiumaa enda elektritarbimise vajadused vähemalt kolmekordselt. Samas ei ole planeeringu osas teadaolevalt läbirääkimisi peetud praegu Hiiumaa elektrivõrke haldavate ja varustavate firmadega, eeskätt Eesti Energiaga, ning puudub reaalne võimalus suunata tuuleenergiast toodetav elekter kohalikku jaotusvõrku, kuna puuduvad ühendused ja olemasolevad liinid ei

11. 12. 2012
12-2/641-6

võimalda nii suures mahus elektrienergiat vastu võtta. Seega kaasneb planeeringuga asjaolu, et Hiiumaale ehitatakse lisaks veel väga suuri elektriliine.

Tuuleenergeetika planeeringudokumentis on lk-l 24 kirjas "Tuulikuparkide liitumine põhivõrguga toimub üldjuhul 110 kV või 330 kV pingel. Üksikute tuulikute ja suhteliselt väikeste võimsuste (parimatel juhtudel kuni mõni megavatt, maksimaalselt 10MW) korral võib osutuda võimalikuks liitumine ka jaotusvõrku (35 kV pingel või 10 kV pingel)." See on täiesti ebakonkreetne sõnastus ja ei garanteeri Hiiumaa kohalikule elektritarbijale mitte midagi. Palun seda arusaamatuks jäävat ja ka järgnevat lõiku samast punktist **3.2.**

Elektrituulikute võrguga liitumine Hiiu Maavalitsusel mulle oma kirjalikus vastuses lähemalt selgitada. Samuti vajab täpsustamist koos kaartidega: kuhu ning kui suures mahus ja ulatuses on seoses antud tuuleenergeetika teemaplaneeringuga kavandatud ehitada uued vastava voolupingega elektriliinid? Ning kas kõik need liinid on planeeritud õhuliinidena?

Neljandaks: kuna antud planeering sisaldab n.ö. vanemat tüüpi kolmelabalise tiivikuga kõrge müratasemega elektrituulikuid, on alust arvata, et nende kasutusiga lõppeb ca 10 – maksimaalselt 20 aasta pärast.

Planeeringudokumentis puudub igasugune info selle kohta, kes on vastutav tuulepargi utiliseerimise, ja sealjuures keskkonda säästva utiliseerimise eest pärast tuulepargi amortiseerumist? Kas Käina valda Sise-Hiiumaale jääb püsti tontlik tuugenite surnuaed? Lisaks saastavad tuulegeneraatorid keskkonda ka otseselt, ning tuuleenergia ebastabiilsest iseloomust tulenevalt vajavad nad lisatoidet põhivõrgust; see omakorda põhjustab õhku paiskuvat CO2 hulga suurenemist Käina vallas ja kogu Hiiumaal.

Viiendaks: suure võimsusega tuulepargi rajamiseks valitud alad on praegu suuresti kaetud metsaga. Kas Käina valda valitud planeeringualale tuulepargi ehitamine tähendab ühtlasi metsa lageraiet koos sundvõõrandamisega? Tuulepargile ning tööstuslikuks otstarbeks rajatavatele uutele elektriliinidele jääb mets ju ette. Metsa mahavõtmine planeeringuala piirkonnas seab aga ohtu seal elutsevate liikide säilimise.

- 2) väide et tuuleenergeetika arendamine 30 MW võimsusega tuulepargi kaudu aitaks parandada ettevõtete konkurentsivõimet Hiiu saarel ei pea paika.

Hiiu maakonna tuuleenergeetika planeeringu teemaplaneeringu dokument ei pea võimalikuks ühendada kavandatava tuuleenergiapargi ülekandeliine Hiiumaa jaotusvõrguga põhjendusel et sellesse investeerimine ei tasu end majanduslikus mõttes tuuleenergeetika arendajale ära. Küll aga toob iga 2 MW võimsusega elektrituuliku lisamine tuuleparki nii mulle kui kohalikule tarbijale ja igale Eesti elanikule kui elektritarbijale kaasa kohustuse maksta elektritootjale märkimisväärselt kõrgemat taastuvenergia tasu ning lisaks Hiiu saare taastumatute loodusressursside arvelt toodetava tuuleenergia tootja saab endale toodetava tuuleenergia müügist saadava kasumi. Elektri kallinemine kahjustab Hiiumaa ettevõtete konkurentsivõimet, kuna nende tootmiskulud ja seega ka toodetavate kaupade ja teenuste hinnad tõusevad.

- 3) punktis 3.3.2. toodud kompensatsioonimehhanismi kohaliku kogukonna hüvanguks ei sisalda Hiiumaa elanikele mitte mingeid konkreetseid kompensatsioonimeetmeid.
- 4) samuti ei leidu planeeringudokumentis mingit kinnitust ega konkreetseid fakte, mis kinnitaksid Hiiu maavanema väitele nagu aitaks tuuleenergeetika arendamine tööstuslikus mahus kaasa Hiiu saarele uute töökohtade loomisele. Kuidas? Mitu? Ja kui kauaks uusi töökohti ja töötajaid vaja on?

Uute töökohtade loomine oleks õigustatud ainult kui see oleks püsiv; paar ajutist lühiajalist töökohta ei anna Hiiumaale kuigipalju juurde. Lisaks vajab tuulepark väljaõppinud

spetsialiste, ning vajadusel tulevad firma hooldusmehed mandrilt kohale, kuid igapäevaselt on tuulepark juhitav ja hooldatav masinate, mitte inimeste poolt.

Niisiis loen selgelt arendajate huve esindavast ja hiidlaste huve kahjustavast tuuleenergeetika teemaplaneeringust dokumendist välja, et see ei aita suurendada ei Hiiu saare energeetilist sõltumatust ega varustuskindlust, ei aita kaasajastada elektrivõrke, ega sisalda ühtegi konkreetset kompensatsioonimehhanismi kohalikele elanikele

2011.a. rahvaloendusel loeti Hiiumaal kokku üle 8000 püsielaniku ja ligi 8000 allkirja koguti ka 2009.a. Hiiumaale planeeritava tuulepargiarenduse vastu. Hiidlased ei mõtle käesolevat planeeringudokumenti lugedes kindlasti ümber, sest nad ei saa antud planeeringust kasu, vaid kahju nii keskkonnale kui oma rahakotile, sest lisaks elektrienergia tasude lisandumisele väheneksid oluliselt ka puhke- ja loodusturismi arendamise võimalused saarel.

Olen ettevõtjana aastaid maksnud makse oma koduvallale Käina vallale, et selle arengut toetada. Seetõttu teeb antud tuuleenergeetika planeeringu valguses mu meele eriti mõruks, et kavandatava tuulepargi rajamine tähendaks minu koduvalla kohalike väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate huvide kahjustamist – ja milleks? Selleks et väliskapitali kasutatav suurtootja saaks hiidlaste heaolu arvelt kasumit teenida ning tuuleenergiast toodetud elektrit Hiiu saarelt välja eksportida.

Mina mäletan praegust maavanemat Riho Rahuojat Käina koolist õpetajana. Olen pettunud, et vaevalt pool aastat maavanemana ametis olnud mehest on juba saanud poliitikategelane, kes ei võta kuulda Hiiumaa inimeste soove ning ei seisa kodusaare väärtusliku looduskeskkonna säilimise eest, vaid on asunud Hiiu maakonnaplaneeringu „Tuuleenergeetika“ teemaplaneeringu kinnitamise kaudu (30.10.2012) hoopis tuulepargiarendajate ärihuvides tegutsema, mis lähevad aga kahjuks kohalike elanike huvidega teravasse vastuollu.

Ootan oma kirjas esitatud küsimustele ja ettepanekutele vastuseid kirja vormis.

Lugupidamisega,

Vahur Laur
Kreianiidi talu, Ristivälja küla
Käina vald
Hiiumaa

